

European Securities and
Markets Authority

Gairės ir rekomendacijos

Gairės dėl periodinės informacijos, kurią kredito reitingų agentūros turėtų teikti
ESMA

Turinys

1	Taikymo sritis.....	3
2	Apibrėžtys	3
3	Gairių paskirtis	3
4	Prievolė užtikrinti atitiktį ir prievolė teikti ataskaitas.....	3
5	Informacija, kuri turėtų būti pateikta periodinėse ataskaitose.....	4
5.1	Finansinės pajamos ir išlaidos (pagal kredito reitingų rūšis – individualiai ir konsoliduotai).....	4
5.2	Darbuotojų kaita, laisvos darbo vietos ir svarbūs paaukštinimai tarnyboje.....	5
5.3	Darbuotojų skaičius pagal VDDE.....	5
5.4	Atitikties užtikrinimo padaliniui pateikti vidaus skundai	5
5.5	Direktorių valdybos posėdžių protokolai, direktorių valdybai pateiktos nepriklausomų direktorių konsultantų nuomonės ir ataskaitos.....	6
5.6	Teismo procesai, arbitražo ir kitos ginčų sprendimo procedūros.....	6
5.7	Nustatyti galimi ir tikri KRA reglamento nesilaikymo atvejai, dėl kurių imtasi priemonių.....	6
5.8	Organizacinės schemas	7
5.9	Atitikties užtikrinimo, vidaus audito, rizikos valdymo padaliniai	7
5.10	Įmonės IT strategija.....	7
5.11	Kitos sritys.....	8
5.12	Pranešimai apie esminius pradinių registracijos sąlygų pasikeitimus.....	8
5.13	KRA priežiūros mokesčio ir rinkos dalies skaičiavimas	9
5.14	KRA rinkos dalies apskaičiavimas	11
6	1 priedas. Periodinės informacijos, kurią kredito reitingų agentūros turėtų teikti ESMA, suvestinė	12

Vartojamos santrumpos

KRA reglamentas	Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1060/2009 (su naujausiais pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) Nr. 462/2013)
CRA	kredito reitingų agentūra
ESMA	Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija
ŽI	žmogiškieji ištekliai
VA	vidaus auditas

1 Taikymo sritis

Kam taikomos šios gairės?

1. Šios gairės taikomos ES registruotoms kredito reitingų agentūroms (KRA). Šios gairės netaikomos sertifikuotoms KRA.

Kada jos bus taikomos?

2. Šios gairės įsigalios praėjus dviem mėnesiams nuo jų paskelbimo ESMA interneto svetainėje visomis oficialiomis ES kalbomis.

2 Apibrėžtys

3. ESMA reglamentas: 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB.

3 Gairių paskirtis

4. Šiose gairėse nustatyta, kokią informaciją KRA turėtų teikti, kad ESMA galėtų užtikrinti nuoseklią nuolatinę KRA priežiūrą. Be to, gairėse paaiškinta, ko ESMA tikisi iš informacijos, kuri jai turėtų būti pateikta priežiūros mokesčių ir KRA užimamos rinkos dalies apskaičiavimo tikslais.

4 Prievolė užtikrinti atitiktį ir prievolė teikti ataskaitas

5. Šiame dokumente pateikiamos pagal ESMA reglamento 16 straipsnį parengtos gairės. ESMA reglamento 16 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad finansų rinkų dalyviai privalo dėti visas pastangas, siekdami laikytis gairių ir rekomendacijų.

5 Informacija, kuri turėtų būti pateikta periodinėse ataskaitose

6. Šiame skyriuje nustatyta, kokią periodinę informaciją KRA turėtų pateikti kas ketvirtį, kas pusę metų ir kas metus. Informacija turėtų būti pateikiama per vieną mėnesį nuo atitinkamo ketvirčio pabaigos.

Laikotarpis	Pateikimo terminas
20xx m. 1 ketv. (iki 20xx m. kovo 31 d.)	20xx m. balandžio 30 d.
20xx m. 2 ketv. (iki 20xx m. birželio 30 d.)	20xx m. liepos 31 d.
20xx m. 3 ketv. (iki 20xx m. rugsėjo 30 d.)	20xx m. spalio 31 d.
20xx m. 4 ketv. (iki 20xx m. gruodžio 31 d.)	20x(x+1) m. sausio 31 d.

7. Atkreipkite dėmesį, kad nustačius, jog galėjo būti padaryta KRA reglamento pažeidimų, dėl kurių kyla pavojus esamų kredito reitingų sąžiningumui ir objektyvumui (įskaitant nesažiningą ir neteisėtą veiklą (pvz., netinkamą darbuotojo arba vadovo elgesį), KRA turėtų apsvarstyti, ar nereikėtų nedelsiant apie tai pranešti ESMA. KRA turėtų žinoti, kad to nepadarius ir nustačius pažeidimą, įmonės nebegalės pasinaudoti KRA reglamento IV priedo II skirsnio 3 punkte nustatyta lengvinančia aplinkybe („*Jei kredito reitingų agentūra skubiai, veiksmingai ir visapusiškai informavo EVPRI apie pažeidimą, taikomas koeficientas yra 0,4.*“).

8. Tai nereiškia, kad ESMA norėtų, jog KRA, teikdama šiose gairėse nurodytą periodinę informaciją, atsisakytų teisės išsaugoti profesinę paslaptį.

A. Kas ketvirtį teikiama informacija

5.1 Finansinės pajamos ir išlaidos (pagal kredito reitingų rūšis – individualiai ir konsoliduotai)

9. ESMA turėtų gauti informaciją apie ketvirčio pajamas, suskirstytas pagal i) kredito reitingo rūšis ir ii) išlaidas.

10. Ketvirčio pajamos turėtų būti suskirstytos pagal šias kredito reitingų rūšis: nefinansinių įmonių reitingai, finansinių įmonių reitingai, valstybinių (viešųjų) finansinių institucijų reitingai, struktūrinių finansinių produktų reitingai, padengtų obligacijų reitingai.
11. Pateikiant ketvirčio išlaidas, atskirai turėtų būti nurodytos veiklos ir bendros išlaidos. Veiklos išlaidos turėtų būti nurodytos atsižvelgiant į apytiksles pajamas prieš sumokant palūkanas ir mokesčius. Skaičiai turėtų būti pateikti palyginant ataskaitinio ir ankstesnio ketvirčių (o ne ataskaitinių ir ankstesnių metų) pajamas ir išlaidas.
12. Nuo metinio priežiūros mokesčio atleistos KRA šią informaciją turėtų teikti ne kas ketvirtį, o kas pusę metų.

5.2 Darbuotojų kaita, laisvos darbo vietos ir svarbūs paaukštinimai tarnyboje

13. Turėtų būti nurodyti per ketvirtį įvykę vyresniosios vadovybės (įskaitant vyresniąją IT padalinio vadovybę), pagrindinių analitikų ir analitikų pasikeitimai. Nuo metinio priežiūros mokesčio atleistos KRA šią informaciją turėtų teikti ne kas ketvirtį, o kas pusę metų.

5.3 Darbuotojų skaičius pagal VDDE

14. Be darbuotojų kaitos duomenų, ESMA turėtų gauti ketvirčio ataskaitą, kurioje turėtų būti nurodytas bendras KRA darbuotojų skaičius pagal visos darbo dienos ekvivalentą. Nuo metinio priežiūros mokesčio atleistos KRA šią informaciją turėtų teikti ne kas ketvirtį, o kas pusę metų.

5.4 Atitikties užtikrinimo padaliniui pateikti vidaus skundai

15. Gavusi skundą, KRA, atsižvelgdama į reglamento taikymo sritį, turėtų pateikti ESMA:
 - skundo turinio aprašymą;
 - tolesnius veiksmus, kurių ėmėsi KRA;
 - informaciją, ar dėl skundo pradėtas vidaus tyrimas, nurodant, ar teikiant ataskaitą tyrimas dar tebevyko, ar buvo baigtas; jei jis buvo baigtas – vėliau parengtos tyrimo ataskaitos kopiją.

B. Kas pusę metų teikiama informacija

5.5 Direktorių valdybos posėdžių protokolai, direktorių valdybai pateiktos nepriklausomų direktorių konsultantų nuomonės ir ataskaitos

16. Kas pusę metų KRA turėtų pateikti:

- jų direktorių valdybos posėdžių protokolus;
- direktorių valdybos ir stebėtojų tarybos nariams prieš atitinkamus valdybos (tarybos) posėdžius perduotų dokumentų kopijas, taip pat papildomus dokumentus, kurie buvo aptarti per posėdį (pvz., atitikties užtikrinimo, vidaus audito, rizikos valdymo, vidaus peržiūrų ataskaitų rengimo funkcijas atliekančių padalinių parengtas ataskaitas, taip pat informacijos saugumo ir rizikos vertinimo funkcijas atliekančių padalinių parengtas ataskaitas);
- jei nepriklausomo direktoriaus konsultanto nuomonė išdėstyta atskirame dokumente, kartu su kas pusę metų teikiama informacija KRA turėtų pateikti visas KRA nepriklausomo (-ų) direktoriaus (-ių) konsultanto (-ų) pateiktas nuomones, kaip nustatyta KRA reglamento I priedo A skirsnio 2 punkte, ir visas nepriklausomo direktoriaus parengtas ataskaitas (įskaitant tolesnių veiksmų ataskaitas).

5.6 Teismo procesai, arbitražo ir kitos ginčų sprendimo procedūros

17. Kas pusę metų ESMA turėtų gauti trumpą būsimų ir vykstančių teismo procesų, arbitražo procedūrų ir bet kokių įpareigojamųjų ginčo sprendimo procedūrų, kurios yra (buvo) vykdomos bet kuriuo ataskaitinio laikotarpio metu ir kurios gali padaryti neigiamą poveikį reitingų tęstinumui arba kokybei ir (arba) didelę įtaką KRA finansinei padėčiai, aprašymą ir naujausią informaciją apie juos. Į šį aprašymą turėtų būti įtraukta procedūrų suvestinė ir nurodyti galimi tų procedūrų padariniai atsakomybei.

5.7 Nustatyti galimi ir tikri KRA reglamento nesilaikymo atvejai, dėl kurių imtasi priemonių

18. Kas pusę metų KRA turėtų pateikti išsamią informaciją apie galimus atvejus, dėl kurių gali būti nesilaikoma pradinių registracijos sąlygų, įskaitant šią informaciją:

- a. kiekvieno atvejo, dėl kurio gali būti nesilaikoma pradinių registracijos sąlygų, aprašymą;

- b. tokio atvejo priežastis;
- c. veiksmus, kurių KRA ėmėsi nustačiusi tokį atvejį;
- d. ar dėl to atvejo buvo pradėtas vidaus tyrimas ir ar tas tyrimas tebevyksta, ar buvo baigtas; jei jis buvo baigtas, turėtų būti pateikta parengtos atitinkamos tyrimo ataskaitos kopija.

5.8 Organizacinės schemos

19. Kas pusę metų KRA turėtų pateikti organizacines schemas, jeigu jos buvo atnaujintos. Šios organizacinės schemos turėtų būti pakankamai smulkios, kad ESMA galėtų nustatyti toliau nurodytų padalinių struktūrą, taip pat aprašant tų padalinių funkcijas:
- atitikties užtikrinimo funkciją atliekančio padalinio;
 - vidaus audito padalinio;
 - vidaus peržiūrų funkciją atliekančio padalinio;
 - už reitingų nustatymo veiklą atsakingų verslo linijų;
 - informacijos saugumo padalinio;
 - IT padalinio;
 - rizikos valdymo funkciją atliekančio padalinio.

5.9 Atitikties užtikrinimo, vidaus audito, rizikos valdymo padaliniai

20. Kas pusę metų kiekviena KRA turėtų pateikti savo atitikties užtikrinimo darbų planą, jei per tą laikotarpį buvo parengta atnaujinta tokio plano versija.
21. Jei KRA yra įdiegusi vidaus audito funkciją arba jei vidaus auditą yra užsakiusi išorės subjektui, ESMA turėtų gauti atnaujinto vidaus audito darbų plano kopiją, jei per tą laikotarpį buvo parengta atnaujinta tokio plano versija.
22. Kiekviena KRA turėtų pateikti ESMA savo atitikties užtikrinimo, vidaus audito ir rizikos valdymo padalinių parengtų ataskaitų kopijas (kuriose, pvz., analizuojama veiklos arba informacijos saugumo rizika). KRA turėtų pateikti išsamią informaciją apie nustatytus tolesnius tos rizikos mažinimo veiksmus.

5.10 Įmonės IT strategija

23. Kas pusę metų ESMA turėtų būti informuojama apie KRA, kaip įmonių, IT strategijas ir jų pakeitimus.

24. Kas pusę metų ESMA turėtų būti informuojama apie KRA IT darbų planus ir jų pakeitimus. Be to, KRA turėtų teikti atnaujintą informaciją apie darbų plano įgyvendinimą.

5.11 Kitos sritys

25. Kas pusę metų KRA taip pat turėtų informuoti apie:

- nustatytus naujus galimus ir tikrus interesų konfliktus ir priemones, kurių imtasi jiems spręsti;
- pradėtas arba numatomas atlikti reitingų nustatymo modelių ir procedūrų vidaus peržiūras;
- metodikų peržiūrų rezultatus, įskaitant informaciją apie atitinkamu laikotarpiu atliktus grįžtamuosius patikrinimus, išsamią informaciją apie pagrindinius nustatytus faktus, taip pat apie veiksmus, kurių KRA ėmėsi atsižvelgdama į tuos faktus.

5.12 Pranešimai apie esminius pradinių registracijos sąlygų pasikeitimus

26. ESMA supratimu, esminis pasikeitimas – tai registracijos paraiškoje pateiktos informacijos pasikeitimas arba – platesne prasme – bet koks pasikeitimas, galintis daryti įtaką atitinkamai KRA reglamento reikalavimams.

27. KRA turėtų pranešti ESMA apie visus esminius jos pradinės registracijos sąlygų pasikeitimus, be kitų dalykų, susijusių su:

- a. filialų atidarymu arba uždarymu;
- b. patvirtinimo naudojimu;
- c. KRA teise į registruojant nustatytas išimtis;
- d. susitarimais dėl užsakomųjų paslaugų;
- e. teisiniu statusu;

- f. verslo struktūra (įskaitant KRA veiklos reorganizavimą arba restruktūrizavimą ir atskyrimus);
- g. verslo veiklos rūšimi (įskaitant naujų paslaugų teikimą arba naujo produkto pardavimą vykdant reitingų nustatymo arba kitą veiklą);
- h. kredito reitingų klase ir (arba) rūšimi;
- i. nuosavybės struktūra: turto, kurio vertė viršija 5 proc. kapitalo vertės, įsigijimu arba perleidimu;
- j. stebėtojų tarybos ir (arba) direktorių valdybos nariais;
- k. atitikties užtikrinimo ir peržiūros funkcijas atliekančiais padaliniais;
- l. taikomomis kredito reitingų suteikimo ir peržiūros procedūromis;
- m. finansiniais ištekliais (įskaitant akcinio kapitalo arba ilgalaikės skolos pasikeitimus);
- n. reitingų nustatymo metodikomis, modeliais arba pagrindinėmis reitingų nustatymo prielaidomis;
- o. IT procesų ir informacijos tvarkymo sistemomis, padedančiomis nustatyti reitingus, pvz., apie IT vadovų pasikeitimus.

5.13 KRA priežiūros mokesčio ir rinkos dalies skaičiavimas

Priežiūros mokestis

- 28. Ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 31 d. KRA turėtų pateikti ESMA savo praėjusių metų audituotas metines ataskaitas, kad pastaroji galėtų apskaičiuoti priežiūros mokesť.
- 29. Priežiūros mokesčio skaičiavimo pagrindas – vykdant KRA kredito reitingų nustatymo veiklą ir teikiant papildomas paslaugas gautos pajamos. KRA, teikianti ne tik kredito reitingų nustatymo paslaugas, turėtų pateikti ESMA išsamų tų paslaugų aprašymą, kad ESMA galėtų įvertinti, ar atitinkamos paslaugos yra ne reitingų nustatymo paslaugos, nepapildomos paslaugos arba papildomos paslaugos.
- 30. Jeigu KRA, kurios bendros metinės pajamos ne mažesnės kaip 10 mln. EUR, nurodo gavusi pajamų ne iš reitingų nustatymo veiklos ir (arba) už nepapildomas paslaugas, KRA turėtų pateikti ESMA išsamų tokios veiklos ir paslaugų aprašymą. Tai leis ESMA

įvertinti, ar vykdant šią veiklą arba teikiant šias paslaugas gautas pajamas galima atimti iš taikytinos apyvartos. Su šia ne reitingų nustatymo veikla ir nepapildomomis paslaugomis susijusias sumas turėtų tinkamai patvirtinti KRA išorės auditoriai¹.

31. Jeigu KRA, kurios bendros metinės pajamos ne mažesnės kaip 10 mln. EUR, kredito reitingų nustatymo ir pagalbines paslaugas teikia įvairiems klientams, ji gali paprašyti skaičiuojant papildomų paslaugų pajamas atimti susijusias pajamas. KRA turėtų pateikti ESMA išsamų savo vidaus struktūros, taip pat susijusios politikos, procesų ir procedūrų, jeigu tokių yra, aprašymą. Tai leis ESMA konkrečiu atveju įvertinti, ar pajamos gautos paslaugas suteikus įvairiems klientams, taip pašalinant galimą interesų konfliktą ir su priežiūra susijusio tikrinimo poreikį. Remdamasi šiuo vertinimu, ESMA nustatys, ar iš skirtingų klientų bazių gautas pajamas galima atimti iš taikytinos apyvartos. KRA išorės auditoriai turėtų tinkamai patvirtinti pagal klientus išskaidytas ir bendras sumas, susijusias su pajamomis, gautomis suteikus papildomas paslaugas įvairiems klientams, kurie atitinkamais finansiniais metais negavo reitingų nustatymo paslaugų. ESMA turėtų būti nepagrįstai nedelsiant informuota apie kiekvieną KRA struktūros arba susijusios politikos, procesų arba procedūrų, susijusių su papildomų paslaugų teikimu konkrečiam klientui, pasikeitimą.
32. Kiek tai susiję su pirmiau minėtais skaičiavimais ir galimo interesų konflikto nebuvimu, klientas – tai KRA reglamento I priedo E skirsnio II dalies 2 punkto paskutinėje pastraipoje pateiktą apibrėžtį atitinkantis klientas, iš KRA grupės negaunantis reitingų nustatymo paslaugų².
33. Jeigu KRA paprašo kaip nors kitaip pakoreguoti taikytiną apyvartą (pvz., pašalinti įmonių grupei priklausančių įmonių tarpusavio sandorius), KRA turėtų pateikti ESMA išsamų prašomos korekcijos aprašymą ir tos korekcijos priežastis. KRA išorės auditorius turėtų tinkamai patvirtinti tokios korekcijos sumą.
34. KRA priežiūros mokesčiai skaičiuojami nepažeidžiant su ESMA nuolatine priežiūra susijusių įgaliojimų vertinti, ar dėl papildomų KRA paslaugų teikimo gali kilti interesų konfliktas ir, jeigu taip, imtis atitinkamų priemonių pagal KRA reglamentą.

¹ Jas patvirtinti gali KRA išorės auditorius, pasinaudodamas įvairiomis priemonėmis, pvz., parengdamas nustatytą arba su juo suderintą procedūros ataskaitą, dokumentą, kuriuo patvirtinamos KRA pajamos arba sąskaitose nurodytos sumos, arba įtraukdamas šį patvirtinimo prašymą į jo atliekamo audito užduotį.

² KRA reglamento I priedo E skirsnio II dalies 2 punkto paskutinėje pastraipoje nustatyta: „*klientas*“ reiškia subjektą, jo filialus ir asocijuotuosius subjektus, kuriuose subjektas turi daugiau negu 20 proc. akcijų, taip pat kitus subjektus, kurių atžvilgiu jis kliento vardu derėjosi dėl skolos priemonės emisijos struktūros, ir kai kredito reitingų agentūrai buvo tiesiogiai arba netiesiogiai sumokėtas mokestis už tos skolos priemonės emisijos kredito reitingą.“

5.14 KRA rinkos dalies apskaičiavimas

35. Kadangi KRA rinkos dalis skaičiuojama tuo pačiu principu kaip ir priežiūros mokesčiai, skaičiuojant priežiūros mokesčius taikytinos apyvartos nustatymo gairės taikomos ir skaičiuojant KRA rinkos dalį.
36. Kad būtų galima kasmet apskaičiuoti KRA rinkos dalį, KRA, kurių finansiniai metai neatitinka kalendorinių metų, turėtų pateikti ESMA pagal kalendorinius metus pakoreguotas finansines ataskaitas. KRA išorės auditoriai turėtų tinkamai patvirtinti tokių korekcijų sumas. KRA taip pat gali pateikti ketvirčiais arba kitais laikotarpiais suskirstytas audituotas finansines ataskaitas, jei ši informacija suteikia ESMA galimybę kasmet apskaičiuoti bendrą rinkos dalį ir priežiūros mokesčius.

6 1 priedas. Periodinės informacijos, kurią kredito reitingų agentūros turėtų teikti ESMA, suvestinė

A. Kas ketvirtį teikiama informacija

- Finansinės pajamos (pagal kredito reitingų rūšis – individualiai ir konsoliduotai) ir išlaidos (nuo priežiūros mokesčių atleistos KRA šią informaciją teikia kas pusę metų);
- darbuotojų kaita, laisvos darbo vietos ir svarbūs paaukštinimai tarnyboje (nuo priežiūros mokesčių atleistos KRA šią informaciją teikia kas pusę metų);
- darbuotojų skaičius pagal VDDE (nuo priežiūros mokesčių atleistos KRA šią informaciją teikia kas pusę metų);
- atitikties užtikrinimo departamentui pateikti vidaus skundai.

B. Kas pusę metų teikiama informacija

- Informacija apie pradėtas vykdyti arba numatomas atlikti reitingų nustatymo modelių ir procedūrų vidaus peržiūras;
- metodikų peržiūrų rezultatai, įskaitant informaciją apie atitinkamu laikotarpiu atliktus grįžtamuosius patikrinimus, išsamią informaciją apie pagrindinius nustatytus faktus, taip pat apie veiksmus, kurių KRA ėmėsi atsižvelgdama į tuos faktus;
- atitikties užtikrinimas, vidaus auditas, rizikos valdymas, IT strategija ir valdymas;
- nustatyti galimi KRA reglamento nesilaikymo atvejai, dėl kurių imtasi priemonių;
- nustatyti nauji galimi ir tikri interesų konfliktai ir priemonės, kurių imtasi;
- direktorių valdybos posėdžių protokolai, direktorių valdybai pateiktos nepriklausomų direktorių konsultantų nuomonės ir ataskaitos;
- teismo procesai, arbitražo ir kitos ginčų sprendimo procedūros;
- atnaujintos organizacinės schemas.